

Liam Ging

Pádraic Ó Cearra

Aon uair amháin a leag mé súil ar Liam Ging. M'anam nach bhfuil mórán beo inniu a chonaic é má tá duine ar bith. Bhí mo mhuintir amuigh in áit éicint agus ní raibh istigh ach mé fhéin, a maise bhí mé an-óg ag an am. Ara ón gcaoi ar tháinig an seanfhear seo isteach agus folt fada liath féasóige air, ag iarraidh splaince le haghaidh tine an phortaigh a bhí sé. Bhí portach aige siar ó theach mo mhuintire i gClochar an Locha, siar píosa go bhóthar an Chnoic Bhig ó dheas go bhóthar san áit a dtugtar Gleann an Tairt air.

Ba mhór le rá é Liam Ging píosa gon tsaol sa ruta seo thart mar bhí sé ina fhíodóir agus ina thogha fear farraige agus fíorchainteoir a bhí ann. Ní shílím go raibh mórán talúna aige ach cúpla garraí timpeall an tí. Is thíos anseo ó dheas i mBaile an Tigh Mhóir a chónaigh sé fhéin, a bhean agus a chlann. Chomh fada le mo bharúil d'imigh siad uilig. Bhí bóithrín beag a' goil suas ag a theach, díreach taobh thiar go Shruthán Mhicil Uí Fhinneadha. Tá na seanbhallaí fós ann taobh thoir go Tigh Bheairtín Mhicil san áit a bhfuil Cáit Uí Fhlaithearta anois. Bhí deartháir leis, Seán, ina chónaí ar bhóthar an Tigh Mhóir Thiar. Ba mac leis é Maidhc Ging ar bhailigh Tomás de Bhaldraithe go leor seanchais agus eile uaidh siar sna *forties*.

Bhí seomra sa teach ag Liam agus is ann a bhíodh an seol aige agus é ag fíodóireacht. Teach mór cuarta a bhí ann. Bhíodh sé ag obair leis agus an doras oscailthe aige agus é ag éisteacht le lucht na gcuart. Go réir mar a d'fheilfeadh dhó, chuireadh sé a chloigeann aniar agus nuair a bhainfeadh sé fad as a chuid féasóige, bhí sé réidh an uair sin le samhail aisteach éicint a thabhairt agus níorbh fhéidir a ghoil ina bharr air. Bhí sé fhéin agus Pádraic Breathnach as an Lochán Beag, fíodóir eile, fíormhór le chéile. Bhí fíodóir eile ar an Átha Buí anseo thoir, Pádraic Cheannabháin, agus ba mhór i gceist é fhéin ag an am.

Bhí an-ghníomh i gcurach i Liam agus ní raibh cinneadh go deo leis ag déanamh eolais nó atheolais á dhuibhe í an oíche ach cead a chinn a thabhairt dhó. Chaithfeadh an bheirt eile sa gcurach a chomhairle fhéin a fhágáil aige nó b'shin é an mac danartha.

Bhí sé fhéin agus beirt eile thall i gCo. an Chláir lá. Níl fhios agam céard a thug go Co. an Chláir iad ach go raibh sé ráite go mba go bhunadh Co. an Chláir na Gingeannaí ó thús. D'fhág siad an áit thall luath go maith sa lá ach diabhal a raibh siad i bhfad amach nuair a thit sé ina cheo. Ní mba léir dhóibh cat thar chóiste. Choinnigh orthu agus Liam i gceann na curáí ag iarraidh eolas an bhealaigh a dhéanamh. Chaitheadar an chuid eile gon lá agus an oíche ag iomramh agus é ina cheo. 'Sé'n rún a bhí ag Liam ná stríocadh ar Thrá an Tigh Mhóir. Le breacadh an lae ghlan an ceo go tobainn agus tráthúil go maith sin é an uair a lasadh an lampa Tigh Pheadair a' Ghabha ar an Lochán Beag thíos.

'Ó dhiabhail' a deir Liam 'sin é an *lighthouse*'.

Nár dhiabhaltaí an mac é a stiúraigh an churach thrí cheo agus dorchadas.

Liam Ging agus a bhean chéile ?

San aimsir dheireadh bhí an tsláinte cliste air, mo dhuine bocht. Chas sé le m'athair lá fuar geimhridh agus é ag líonadh carr móna. Fuair m'athair caidéis gon aimsir, 'sin gaotalach nimhe neanta a d'eirigh go dhroim an diabhail in áit éicint'. B'shin an tsamhail a thug Liam gon lá.

Caithfidh tú a rá go raibh cáil na fíodóireachta air i bhfad agus i ngearr. Tháinig fear aniar as Doire an Fhéich aniar aige uair go ndéanfadh sé píosa bréidín dhó. 'Sé an t-ainm a thugtaí ar an bhfear sin ná Páidín na Cuaiche. Bhí an píosa réidh ag Liam dhó agus diabhal a raibh Páidín ag teacht á iarraidh. Dar fia, dúirt duine go lucht na gcuart leis litir a chur siar ag Páidín.

"Cén *address* a chuirfeas tú uirthi?", a dúirt duine eile.

"M'anam go gcuirfidh", a deir Liam, "Patrick Cuckoo, Costelloe P.O. Gheobhaidh sé sin amach é."

Ar ndóigh bhí an-acmhainn grinn freisin aige, beannacht Dé len' anam.

*[Sin píosa a thairfeadh mé ó m'athair, Jimí,
an tseachtain seo caite ag cur síos dhó ar Liam Ging]*